

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Voorzitter Raad van Bestuur Fier Fryslân
Mevrouw L. Terpstra
Postbus 1087
8900 CB LEEUWARDEN

**Directoraat-Generaal
Vreemdelingenzaken**
Directie Migratiebeleid

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
2012-0000093239

Datum 21 maart 2012
Betreft Uw brief inzake de bestrijding misbruik B9-regeling

Geachte mevrouw Terpstra,

Hartelijk dank voor de brief over de maatregelen tegen misbruik van de verblijfsregeling voor slachtoffers van mensenhandel (B9-regeling) die een aantal maatschappelijke organisaties en u aan mij hebben gestuurd. Ik waardeer de betrokkenheid bij dit onderwerp zeer en ben blij met activiteiten die deze organisaties, ook vaak samen met de overheid, ondernemen om mensenhandel tegen te gaan en opvang te bieden aan slachtoffers.

In uw brief gaat u in op de door mij aangekondigde maatregelen om misbruik van de B9-regeling tegen te gaan en doet u een aantal aanbevelingen. In mijn brief van 15 november jl. heb ik een aantal maatregelen aangekondigd. Daarnaast geef ik aan nog nader onderzoek te doen naar twee mogelijke maatregelen, waaronder de inrichting van de bedenktijd. Uw reactie en aanbevelingen worden daarin meegewogen. Dit geldt evenzeer voor opmerkingen inzake de pilot 'Kansloze aanvragen'. Deze pilot is, zoals u in mijn brief leest, nog in de voorbereidingsfase. De pilot is bij uitstek geschikt om te onderzoeken hoe efficiënt en zorgvuldig kan worden omgegaan met kansloze aangiften en hoe organisaties kunnen samenwerken en gegevens uitwisselen, met inachtneming van de relevante internationale verplichtingen. In mijn reactie beperk ik mij tot de opmerkingen en aanbevelingen die geen betrekking hebben op de onderzoeken en de pilot.

Algemeen

Zoals u weet is de bestrijding van mensenhandel een speerpunt van het kabinet. Er zijn en worden diverse maatregelen getroffen om mensenhandel te voorkomen, om mensenhandelaren effectiever en harder aan te pakken en de zorg en opvang voor slachtoffers te verbeteren. Tegelijkertijd maak ik me zorgen over het mogelijke misbruik van de B9-regeling en de kansloze aangiften die in de uitvoering wordenesignaleerd. Hoewel ik duidelijk aangeef in mijn brief dat het misbruik noch het aantal kansloze aangiften gekwantificeerd kunnen worden, kan ik niet weglopen voor signalen hiervan die nu al enkele jaren afgegeven worden en ook door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel niet worden uitgesloten. Het kost onnodige capaciteit bij politie, OM, IND en de opvang en beperkt de mogelijkheden om onderzoek te doen in kansrijke zaken. Het is mijn doel om deze zaken sneller te doen afhandelen, zonder dat dit ten koste gaat van de noodzakelijke zorgvuldigheid. Door verkorting van de doorlooptijden zal misbruik niet meer lonen.

Verkorting van de doorlooptijden behandeling voortgezet verblijf

Ik heb aangekondigd dat de IND sneller zal beslissen op aanvragen om voortgezet verblijf van slachtoffers van mensenhandel en op bezwaarschriften tegen afwijzingen van deze aanvragen. Uw vrees dat de procedure daardoor onzorgvuldiger wordt, deel ik niet. De verkorting van de doorlooptijden bij de IND wordt gerealiseerd door efficiënter te werken. Dit kan worden bereikt door een andere inzet van beschikbare capaciteit of logistieke maatregelen. Het is geenszins de bedoeling om aanvragen inhoudelijk anders of minder zorgvuldig te beoordelen.

Datum

21 maart 2012

Kenmerk

2012-0000093239

Valse aangifte waar mogelijk vervolgen

U stelt dat de maatregel om meer aandacht te besteden aan de vervolging van valse aangiften een extra drempel opwerpt voor slachtoffers. Ik ben van mening dat het alleen een extra drempel opwerpt voor personen die voornemens zijn een valse aangifte te doen. Daarvoor is de maatregel ook bedoeld. De overheid moet er immers voor waken dat onterecht gebruik gemaakt wordt van een verblijfsregeling. Dit betekent niet dat iedere persoon, die aangifte doet van mensenhandel, moet vrezen voor vervolging, ook niet als er weinig opsporingsindicaties zijn. Het OM vervolgt alleen indien het bewijsbaar wordt geacht dat er een valse aangifte is gedaan. Een eventuele vervolging vindt bovendien plaats binnen de grenzen van het opportuniteitsbeginsel en met inachtneming van de persoonlijke omstandigheden van betrokkene.

Verblijfsrecht intrekken na sepot van de strafzaak

U spreekt uw zorgen uit over de intrekking van het verblijfsrecht na het sepot van de strafzaak. Zoals aangekondigd in de brief van 15 november jl. schaf ik het verblijfsrecht tijdens het beklag af. De reden hiervoor is dat bij de uitvoerende instanties het vermoeden bestaat dat personen beklag indienen tegen het sepot van het OM om de duur van de B9-verblijfsvergunning te verlengen. Tegelijkertijd wordt dit beklag bijna nooit gegrond verklaard.¹ In de ogen van de rechter doen politie en OM voldoende onderzoek naar de strafzaak. In dat licht ben ik van mening dat het een proportionele maatregel is om niet langer verblijfsrecht te verlenen tijdens de beklagprocedure. De betrokken personen behouden uiteraard wel de mogelijkheid om na beëindiging van de B9-verblijfsvergunning een aanvraag voor een ander verblijfsdoel in te dienen, waaronder een aanvraag voor voortgezet verblijf. Bij een aanvraag om voortgezet verblijf wordt beoordeeld of terugkeer van het slachtoffer van mensenhandel naar het land van herkomst mogelijk en redelijk is. De persoon is zelf verantwoordelijk dat hij tijdig de aanvraag om voortgezet verblijf doet zodat een aaneengesloten periode van rechtmatig verblijf, en daarmee recht op eventuele voorzieningen, blijft bestaan. Dit is nu ook al noodzakelijk als de B9-verblijfsvergunning wordt beëindigd. Overigens zal het recht op een B9-vergunning herleven indien het beklag gegrond wordt verklaard. Mocht de betrokken persoon inmiddels in het land van herkomst verblijven, dan kan hij of zij indien wenselijk terugkeren voor het strafrechtelijk onderzoek en de eventuele strafzaak in Nederland.

Minderjarige slachtoffers

In uw brief vraagt u om een aangepaste verblijfsregeling voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) die slachtoffer zijn van mensenhandel. Ik acht een aparte verblijfsregeling voor amv's die slachtoffer van mensenhandel zijn niet nodig, omdat voldoende alternatieven beschikbaar zijn. Ook voor amv's staat de B9-regeling open. In de bedenktijd kunnen zij zich beraden of zij mee willen werken

¹ Zie bijvoorbeeld het onderzoek dat het Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel in 2009 deed naar 44 beklagzaken (7^e Rapportage nationaal Rapporteur Mensenhandel, p. 190). In 43 zaken werd het beklag ongegrond verklaard. Ook bij het OM bestaat de indruk dat het beklag vrijwel nooit gegrond wordt verklaard.

aan het strafrechtelijke onderzoek. Indien zij medewerking verlenen, komen ze in aanmerking voor een B9-verblijfsvergunning. Zij hebben in principe dan recht op dezelfde voorzieningen als Nederlandse minderjarige slachtoffers van mensenhandel.

Datum

21 maart 2012

Kenmerk

2012-0000093239

Daarnaast wordt een amv in de beschermde opvang geplaatst als, bij binnenkomst in Nederland, dan wel tijdens het verblijf in de COA-opvang, vermoed wordt dat hij of zij een slachtoffer is van mensenhandel. Op aanwijzing van het NIDOS, al dan niet in combinatie met signalen van IND, COA en/of KMar, worden deze amv's op Schiphol dan wel op een later tijdstip tijdens de procedure, geïdentificeerd als (mogelijk) slachtoffer van mensenhandel. Om voor de beschermde opvang in aanmerking te komen hoeft de amv geen medewerking te verlenen aan een strafrechtelijk onderzoek. Tijdens het verblijf in de beschermde opvang wordt hierover wel gesproken met de minderjarige. In de beschermde opvang worden de amv's individueel begeleid en worden weerbaarheidstrainingen gegeven. Ook is het mogelijk om onderwijs te volgen. Op deze wijze verleent Nederland voldoende ondersteuning voor amv's die (vermoedelijk) slachtoffer zijn van mensenhandel, ook in het licht van EU-Mensenhandelrichtlijn 2011/36 en het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind.

Tot slot

Met u ben ik van mening dat een goede en zorgvuldige B9-regeling met bijbehorende voorzieningen en rechten essentieel is voor zowel de slachtoffers van mensenhandel als een effectieve bestrijding van mensenhandel. Ook met de door mij voorgestelde maatregelen blijft de B9-regeling hieraan voldoen. Tegelijkertijd zullen deze maatregelen bijdragen aan de toekomstbestendigheid van de B9-regeling en het behoud van draagvlak in de samenleving.

De minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,

G.B.M. Leers

C.c. -Algemene commissie voor Immigratie, Integratie en Asiel
-Nationaal Rapporteur Mensenhandel